

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 3 sierpnia 2006 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie upoważnia senatora Dariusza Bachalskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

Ustawa

z dnia

**o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
oraz niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Głosowanie w wyborach jest przeprowadzane w ciągu dwóch dni.";

2) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Obwodową komisję wyborczą, w składzie od 7 do 11 osób, powołuje najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt (burmistrz, prezydent miasta). Kandydatów do komisji zgłaszają spośród wyborców danej gminy pełnomocnicy komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby. Z urzędu w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.";

3) po art. 27a dodaje się art. 27b w brzmieniu:

"Art. 27b. Dla osób kończących 18 lat w drugim dniu głosowania sporządza się dodatkowy spis.";

4) art. 49 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawę z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym i ustawę z dnia 23 stycznia 2004 r. - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219.

"Art. 49. 1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej, w ciągu dwóch dni. Termin głosowania określa się na dzień wolny od pracy oraz dzień go poprzedzający.

2. Głosowanie odbywa się każdego z dni, o których mowa w ust. 1, bez przerwy od godziny 8.00 do 22.00, a przerwa następuje od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia.

3. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich oraz za granicą odbywa się w ciągu dwóch dni, każdego dnia od godziny 8.00 do 22.00 czasu miejscowego, z przerwą od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia. Jeżeli głosowanie miałyby być zakończone w dniu następnym po drugim dniu głosowania w kraju, głosowanie rozpoczyna się w dniu poprzedzającym pierwszy dzień głosowania w kraju.";

5) art. 57 otrzymuje brzmienie:

"Art. 57. 1. Od chwili rozpoczęcia głosowania do chwili ustalenia jego wyników, z zastrzeżeniem przerwy, o której mowa w art. 49 ust. 2 i 3, w lokalu wyborczym powinny być równocześnie obecne co najmniej 3 osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, przy czym jedną z nich powinien być przewodniczący komisji lub jego zastępca.

2. W każdym z dni głosowania w lokalu wyborczym podczas wszystkich czynności obwodowej komisji wyborczej mają prawo być obecni, na podstawie upoważnienia wydanego zgodnie z przepisami ustawy, mężowie zaufania.";

6) po art. 58 dodaje się art. 58a w brzmieniu:

"Art. 58a. 1. Obwodowa komisja wyborcza po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu:

1) zapieczętowanie otwór urny;

2) ustala protokolarnie:

a) liczbę niewykorzystanych kart do głosowania,

b) liczbę osób uprawnionych do głosowania, czyli liczbę osób ujętych w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach,

c) liczbę kart wydanych - na podstawie podpisów osób w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach.

2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, obwodowa komisja wyborcza umieszcza w opieczętowanych pakietach odrębnie karty niewykorzystane i spis osób uprawnionych do udziału w wyborach, które wraz z urną pozostają w lokalu komisji.

3. Po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu przeprowadzania wyborów i wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, przewodniczący komisji zamyka lokal komisji i opieczętowanie wejście do lokalu pieczęcią komisji. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zapewnia ochronę lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu.
4. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2, obwodowa komisja wyborcza podaje niezwłocznie do wiadomości publicznej, po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 3, przez wywieszenie protokołu, w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych, w budynku, w którym mieści się siedziba komisji; przepis art. 63 ust. 3 stosuje się odpowiednio. Wzór protokołu ustala, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza.
5. Przed rozpoczęciem głosowania w drugim dniu obwodowa komisja wyborcza stwierdza protokolarnie, czy pieczęcie na wejściu do lokalu komisji, a także na pakietach z kartami do głosowania oraz ze spisem osób uprawnionych do głosowania są nienaruszone.
6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu, w tym również zasady udzielania przez Policję pomocy wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) w celu prawidłowej ochrony tych lokali.
7. Szczegółowy sposób wykonywania przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w ust. 1-5, określa, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza, zapewniając poszanowanie zasad przeprowadzania wyborów oraz ochronę urny, pakietów i dokumentów związanych z wyborami.
8. Przepisy ust. 1-7 stosuje się do obwodów głosowania utworzonych na polskim statku morskim i za granicą, z tym że:
  - 1) obowiązek zapewnienia ochrony lokalu komisji, o którym mowa w ust. 3, spoczywa odpowiednio na kapitanie statku i konsulu;
  - 2) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania oraz obowiązki kapitana polskiego statku morskiego w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu;

3) minister właściwy do spraw zagranicznych, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania oraz obowiązki konsula w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu.";

7) w art. 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowania, z zastrzeżeniem art. 49 ust. 2 i 3, przerywać nie wolno. Gdyby wskutek nadzwyczajnych wydarzeń głosowanie było przejściowo uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może zarządzić jego przerwanie, przedłużenie albo odroczenie do dnia następnego. Uchwała w tej sprawie powinna być natychmiast podana do publicznej wiadomości, przekazana okręgowej komisji wyborczej, wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz przesłana Państwowej Komisji Wyborczej za pośrednictwem okręgowej komisji.";

8) w art. 76b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Kampanii wyborczej nie można prowadzić na 24 godziny przed dniem głosowania i w dniach głosowania aż do jego zakończenia.";

9) w art. 76c dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy podawania do wiadomości publicznej danych obwodowych komisji wyborczych, o których mowa w art. 58a ust. 4.".

Art. 2.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.³⁾⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W skład komisji wchodzi od 7 do 11 osób, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b, w tym z urzędu, jako członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.";

2) w art. 25 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Głosowanie w wyborach przeprowadza się w ciągu dwóch dni.";

3) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

"Art. 34a. Dla osób kończących 18 lat w drugim dniu głosowania sporządza się dodatkowy spis.";

4) art. 38 otrzymuje brzmienie:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 34, poz. 242.

"Art. 38. Spis wyborców przekazuje się w przeddzień głosowania przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej.";

5) w art. 40:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej, zwanym dalej "lokałem wyborczym", w ciągu dwóch dni. Termin głosowania określa się na dzień wolny od pracy oraz dzień go poprzedzający.",

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Głosowanie odbywa się każdego z dni, o których mowa w ust. 1, bez przerwy od godziny 8.00 do 22.00, a przerwa następuje od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia.",

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie

"3. O godzinie 22.00 przewodniczący komisji zarządza zakończenie głosowania. Od tej chwili mogą głosować tylko wyborcy, którzy przybyli do lokalu wyborczego przed godziną 22.00.";

6) art. 43 otrzymuje brzmienie:

"Art. 43. 1. Od chwili rozpoczęcia głosowania, aż do jego zakończenia, z zastrzeżeniem przerwy, o której mowa w art. 40 ust. 1a, w lokalu wyborczym powinno być obecnych co najmniej 3 członków obwodowej komisji wyborczej, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

2. W każdym z dni głosowania w lokalu wyborczym podczas wszystkich czynności obwodowej komisji wyborczej mogą przebywać mężowie zaufania wyznaczeni przez pełnomocników komitetów wyborczych w trybie określonym niniejszą ustawą.";

7) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

"Art. 45a. 1. Obwodowa komisja wyborcza po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu:

1) zapieczętowanie otwór urny;

2) ustala protokolarnie:

a) liczbę niewykorzystanych kart do głosowania,

b) liczbę osób uprawnionych do głosowania, czyli liczbę osób ujętych w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach,

c) liczbę kart wydanych - na podstawie podpisów osób w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach.

2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, obwodowa komisja wyborcza umieszcza w opieczętowanych pakietach odrębnie karty

niewykorzystane i spis osób uprawnionych do udziału w wyborach, które wraz z urną pozostają w lokalu komisji.

3. Po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu przeprowadzania wyborów i wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, przewodniczący komisji zamyka lokal komisji i opieczętowuje wejście do lokalu pieczęcią komisji. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zapewnia ochronę lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu.
4. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, obwodowa komisja wyborcza podaje niezwłocznie do wiadomości publicznej, po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 3, przez wywieszenie protokołu, w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych, w budynku, w którym mieści się siedziba komisji; przepis art. 54 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Wzór protokołu ustala, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza.
5. Przed rozpoczęciem głosowania w drugim dniu obwodowa komisja wyborcza stwierdza protokolarnie, czy pieczęcie na wejściu do lokalu komisji, a także na pakietach z kartami do głosowania oraz ze spisem osób uprawnionych do głosowania są nienaruszone.
6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu, w tym również zasady udzielania przez Policję pomocy wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) w celu prawidłowej ochrony tych lokali.
7. Szczegółowy sposób wykonywania przez komisję obwodową czynności, o których mowa w ust. 1-5, określa, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza, zapewniając poszanowanie zasad przeprowadzania wyborów oraz ochronę urny, pakietów i dokumentów związanych z wyborami.";

8) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowania, z zastrzeżeniem art. 40 ust. 1a, nie wolno przerywać. Gdyby wskutek nadzwyczajnych wydarzeń głosowanie było przejściowo uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może zarządzić jego przerwanie, przedłużenie albo odroczenie do dnia następnego. Uchwała w tej sprawie powinna być natychmiast podana do publicznej wiadomości, i przesłana terytorialnej komisji wyborczej, wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz komisarzowi wyborczemu.";

9) w art. 64f w ust. 8, w art. 83e w ust. 3 w pkt 1 i 2, w art. 83g, w art. 84 w ust. 8, w art. 87, w art. 88 w ust. 1, w art. 90 w ust. 1 i 2, w art. 98 w ust. 2 w pkt 1 i 2, w art. 100 w ust. 1 w

pkt 1 i 2, w art. 117 w ust. 1, w art. 118 w ust. 1, w art. 122 w ust. 1, w art. 123 w ust. 1, w art. 140 w ust. 1, w art. 165 w ust. 1, w art. 192 w ust. 1 i w art. 194 w ust. 1 wyraz "20.000" zastępuje się wyrazem "40.000";

10) w art. 65 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem głosowania.";

11) w art. 69 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy podawania do wiadomości publicznej danych obwodowych komisji wyborczych, o których mowa w art. 45a ust. 4.".

Art. 3.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

"Art. 3. Wybory do Sejmu i Senatu odbywają się łącznie. Wybory wyznacza się na dzień wolny od pracy. Głosowanie w wyborach przeprowadza się w ciągu dwóch dni.";

2) w art. 17:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Jeden egzemplarz spisu wyborców przekazuje się w przeddzień głosowania przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.",

b) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

"8. Dla osób kończących 18 lat w drugim dniu głosowania sporządza się dodatkowy spis.";

3) w art. 59:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej, zwanym dalej "lokałem wyborczym", w ciągu dwóch dni. Termin głosowania określa się na dzień wolny od pracy oraz dzień go poprzedzający.",

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 oraz z 2005 r. Nr 140, poz. 1173.

"1a. Głosowanie odbywa się każdego z dni, o których mowa w ust. 1, bez przerwy od godziny 8.00 do 22.00, a przerwa następuje od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia.",

c) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich oraz za granicą odbywa się w ciągu dwóch dni, każdego dnia od godziny 8.00 do 22.00 czasu miejscowego, z przerwą od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia. Jeżeli głosowanie miałoby być zakończone w dniu następnym po drugim dniu głosowania w kraju, głosowanie rozpoczyna się w dniu poprzedzającym pierwszy dzień głosowania w kraju.

3. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych w szpitalach i zakładach pomocy społecznej może się rozpocząć później niż o godzinie określonej w ust. 1a. W wypadku oddania głosu przez wszystkich wyborców głosowanie może zakończyć się wcześniej niż o godzinie określonej w ust. 1a. Skrócenie czasu głosowania zarządza obwodowa komisja wyborcza, po porozumieniu z kierownikiem szpitala lub zakładu pomocy społecznej, powiadamiając o tym wyborców, wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) oraz właściwą okręgową komisję wyborczą.";

4) w art. 61 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia z zastrzeżeniem przerwy, o której mowa w art. 59 ust. 1a i 2, w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecne co najmniej 3 osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, przy czym jedną z nich powinien być przewodniczący komisji lub jego zastępca.

4. W każdym z dni głosowania w lokalu wyborczym podczas wszystkich czynności obwodowej komisji wyborczej mają prawo być obecni, na podstawie zaświadczenia wydanego zgodnie z przepisami ustawy, mężowie zaufania.";

5) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

"Art. 63a. 1. Obwodowa komisja wyborcza po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu:

1) zapieczętowuje otwór urny;

2) ustala protokolarnie:

a) liczbę niewykorzystanych kart do głosowania,

b) liczbę osób uprawnionych do głosowania, czyli liczbę osób ujętych w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach,

c) liczbę kart wydanych - na podstawie podpisów osób w spisie osób uprawnionych do udziału w wyborach.

2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, obwodowa komisja wyborcza umieszcza w opieczętowanych pakietach odrębnie karty

niewykorzystane i spis osób uprawnionych do udziału w wyborach, które wraz z urną pozostają w lokalu komisji.

3. Po zakończeniu głosowania w pierwszym dniu przeprowadzania wyborów i wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, przewodniczący komisji zamyka lokal komisji i opieczętowuje wejście do lokalu pieczęcią komisji. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) zapewnia ochronę lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu.
4. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, obwodowa komisja wyborcza podaje niezwłocznie do wiadomości publicznej, po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 3, przez wywieszenie protokołu, w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych, w budynku, w którym mieści się siedziba komisji; przepis art. 73 ust. 5 stosuje się odpowiednio. Wzór protokołu ustala, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza.
5. Przed rozpoczęciem głosowania w drugim dniu obwodowa komisja wyborcza stwierdza protokolarnie, czy pieczęcie na wejściu do lokalu komisji, a także na pakietach z kartami do głosowania oraz ze spisem osób uprawnionych do głosowania są nienaruszone.
6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu, w tym również zasady udzielania przez Policję pomocy wójtom, burmistrzom (prezydentom miast) w celu prawidłowej ochrony tych lokali.
7. Szczegółowy sposób wykonywania przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w ust. 1-5, określa, w drodze uchwały, Państwowa Komisja Wyborcza, zapewniając poszanowanie zasad przeprowadzania wyborów oraz ochronę urny, pakietów i dokumentów związanych z wyborami.
8. Przepisy ust. 1-7 stosuje się do obwodów głosowania utworzonych na polskim statku morskim i za granicą, z tym że:
  - 1) obowiązek zapewnienia ochrony lokalu komisji, o którym mowa w ust. 3, spoczywa odpowiednio na kapitanie statku i konsulu;
  - 2) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania oraz obowiązki kapitana polskiego statku morskiego w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu;

3) minister właściwy do spraw zagranicznych, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania oraz obowiązki konsula w zakresie ochrony lokalu komisji w czasie przerwy w głosowaniu.";

6) w art. 64 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowania, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 1a i 2, nie wolno przerywać. Gdyby wskutek nadzwyczajnych wydarzeń głosowanie było przejściowo uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może zarządzić jego przerwanie, przedłużenie albo odroczenie do dnia następnego. Uchwała w tej sprawie powinna być natychmiast podana do wiadomości publicznej, przekazana okręgowej komisji wyborczej, wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) oraz przesłana Państwowej Komisji Wyborczej za pośrednictwem okręgowej komisji.";

7) w art. 67:

a) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) osobę skreśloną ze spisu dla danego obwodu głosowania w związku z umieszczeniem w spisie wyborców w szpitalu lub zakładzie pomocy społecznej, o którym mowa w art. 20 ust. 1, jeżeli udokumentuje, iż opuściła szpital lub zakład pomocy społecznej w przeddzień głosowania.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w wypadku przybycia wyborcy do szpitala lub zakładu pomocy społecznej w przeddzień głosowania.";

8) w art. 85 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem głosowania.";

9) w art. 86 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy podawania do wiadomości publicznej danych obwodowych komisji wyborczych, o których mowa w art. 63a ust. 4.".

Art. 4.

W ustawie z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 127, poz. 1087) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do wyborów do rady dzielnicy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z

2003 r. Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.⁵⁾) dotyczące wyboru radnych do rady gminy liczącej więcej niż 40.000 mieszkańców, z tym że komitetom wyborczym zgłaszającym kandydatów do rady dzielnicy nie przysługuje prawo do bezpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w publicznym radiu i publicznej telewizji z tytułu tego zgłoszenia."

Art. 5.

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. Nr 57, poz. 507 i Nr 85, poz. 782) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Jeżeli głosowanie w referendum przeprowadza się w ciągu dwóch dni, głosowanie odbywa się każdego z tych dni bez przerwy od godziny 8.00 do 22.00, a przerwa następuje od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia."

Art. 6.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 25, poz. 219) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Głosowanie w wyborach przeprowadza się w ciągu dwóch dni.";

2) w art. 33:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Jeden egzemplarz spisu wyborców przekazuje się w przeddzień głosowania przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.",

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

"7. Dla osób kończących 18 lat w drugim dniu głosowania sporządza się dodatkowy spis.";

3) w art. 73 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem głosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

4) w art. 77 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy podawania do wiadomości publicznej danych obwodowych komisji wyborczych, o których mowa w art. 63a ust. 4 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu."

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 34, poz. 242.

5) w art. 106:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej, zwanym dalej "lokalem wyborczym", w ciągu dwóch dni. Termin głosowania określa się na dzień wolny od pracy oraz dzień go poprzedzający.",

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Głosowanie odbywa się każdego z dni, o których mowa w ust. 1, bez przerwy od godziny 8.00 do 22.00, a przerwa następuje od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia.",

c) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych lub aresztach śledczych może zakończyć się wcześniej niż o godzinie określonej w ust. 1a. Skrócenie czasu głosowania zarządza obwodowa komisja wyborcza, po porozumieniu z kierownikiem szpitala, zakładu pomocy społecznej, zakładu karnego lub aresztu śledczego, powiadamiając o tym wyborców, wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) oraz właściwą okręgową komisję wyborczą.

3. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich oraz za granicą odbywa się w ciągu dwóch dni, każdego dnia od godziny 8.00 do 22.00 czasu miejscowego, z przerwą od godziny 22.00 pierwszego dnia do godziny 8.00 drugiego dnia. Jeżeli głosowanie miałoby być zakończone w dniu następnym po drugim dniu głosowania w kraju, głosowanie rozpoczyna się w dniu poprzedzającym pierwszy dzień głosowania w kraju.";

6) w art. 108:

a) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) wyborcę skreślonego ze spisu dla danego obwodu głosowania w związku z umieszczeniem w spisie wyborców w szpitalu lub zakładzie pomocy społecznej, jeżeli udokumentuje, że opuścił szpital lub zakład pomocy społecznej w przeddzień głosowania;"

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Przepis ust. 2 stosuje się również w przypadku przybycia wyborcy do szpitala lub zakładu pomocy społecznej w przeddzień głosowania."

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Jednym z większych problemów polskiej demokracji, na który zwracają uwagę zarówno socjologowie, jak i przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej, jest systematycznie spadająca frekwencja w wyborach. O potrzebie zmiany tej tendencji mówią przedstawiciele partii politycznych, organizacji pozarządowych itp. Z analizy przyczyn absencji wyborczej wynika, że często jest nią niedogodny czas głosowania – społeczeństwo staje się coraz bardziej mobilne, niedziela jest dniem szczególnie sprzyjającym wyjazdom poza miejsce zamieszkania. Ponadto dla wielu wyborców jest to dzień pracy. Dlatego Senat proponuje rozwiązania zmierzające do podniesienia frekwencji wyborczej i umożliwienia pełniejszej realizacji zagwarantowanego Konstytucją czynnego prawa wyborczego. Proponowane zmiany w ordynacjach wyborczych polegają na wydłużeniu głosowania w każdych wyborach do dwóch dni oraz zmianie jego godzin. Kolejnym proponowanym rozwiązaniem jest rozciągnięcie zasady wyborów większościowych, obowiązującej w wyborach do rad gmin liczących do 20.000 mieszkańców, na gminy, w których liczba mieszkańców wynosi od 20.000 do 40.000 mieszkańców.

Zgodnie z obowiązującymi ustawami wyborczymi głosowanie w wyborach przeprowadzane jest jednego dnia, w godzinach od 6.00 do 20.00, z wyjątkiem wyborów do Parlamentu Europejskiego (od 8.00 do 22.00). Głosowanie w referendum ogólnokrajowym odbywa się w ciągu jednego albo dwóch dni, w godzinach od 6.00 do 22.00. Senat proponuje wprowadzenie zasady dwudniowego głosowania w wyborach parlamentarnych, prezydenckich, samorządowych i do Parlamentu Europejskiego, w godzinach od 8.00 do 22.00. Wydłużenie głosowania pozytywnie wpływa na frekwencję wyborczą, czego dowodem było dwudniowe referendum akcesyjne. Proponowane przesunięcie godzin głosowania na godziny większej aktywności społeczeństwa w dzień wolny od pracy i dzień poprzedzający również wydaje się elementem sprzyjającym podjęciu decyzji o udziale w wyborach.

Zwiększeniu frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych ma także m. in. służyć wprowadzenie wyborów większościowych do rad gmin w gminach liczących od 20.000 do 40.000 mieszkańców. Jest oczywiste, że samorząd w niewielkich gminach i w dużych aglomeracjach pełni zupełnie inne funkcje społeczne. Ten różnorodny charakter bardzo wyraźnie ujawnia się w statystyce dotyczącej frekwencji wyborczej. W gminach do 40.000 mieszkańców sięga ona 50%, podczas gdy w gminach większych nie przekracza 35%. Wskazuje to bardzo wyraźnie na dużo większe zainteresowanie małych gmin życiem

samorządowym. O ile wybory w dużych gminach powinny pozostać wyborami proporcjonalnymi, w których poszczególne komitety wyborcze przedstawiają swoje programy i opcje polityczne, to dla małych gmin, dużo bardziej zintegrowanych, zasadniczą rolę odgrywa autorytet, uczciwość czy postawa kandydata. Powinno to być uszanowane w ordynacji wyborczej.

Wejście w życie ustawy pociągnie za sobą obciążenie budżetu państwa związane z dodatkowym dniem głosowania. Biorąc pod uwagę wzrost kosztów referendum akcesyjnego spowodowany wydłużeniem głosowania do dwóch dni, należy szacować, iż skutkiem wprowadzenia proponowanego rozwiązania będzie około 30% wzrost kosztu wyborów.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt, w zakresie dwudniowego głosowania i zmiany jego godzin, został opracowany we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, w oparciu o przeprowadzone przez Instytut konsultacje społeczne w zakresie przedmiotu nowelizacji oraz wyniki badań prowadzonych przez pracownię badań społecznych dotyczące przyczyn absencji wyborczej. W posiedzeniach komisji senackich brali udział przedstawiciele Instytutu Spraw Publicznych, Krajowego Biura Wyborczego oraz Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/1750/2006/DP/md

Warszawa, 27.04. 2006

**Pan
Janusz Gałkowski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat RP**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 133 S), wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) w związku z art. 60 ust. 3 pkt. 1 i ust. 5 Regulaminu Senatu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowny Panie Przewodniczący!

W związku z przedłożonym przy piśmie z dnia 18 lipca 2006 r. (nr BPS/KU-034/49/06) projektem ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 133 S), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Przedłożony projekt ma na celu zmianę następujących ustaw:

- ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 *tekst jednolity*, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2001 r. Nr 46, poz. 499, z późn.zm.),

- ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 57, poz. 507, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 1998 r. Nr 95, poz. 602 z późn. zm), oraz

- ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r.- Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. Nr 25, poz. 219).

II. Planowane zmiany zakładają, między innymi, wprowadzenie do ww. ustaw instytucji pełnomocnictwa celem umożliwienia udziału w wyborach tym osobom, których udział w wyborach na normalnych zasadach jest utrudniony.

III. Przedmiot projektowanej regulacji nie jest, co do zasady, objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, nie wykonuje też aktów prawa wspólnotowego. Niemniej jednak, należy mieć na względzie brzmienie przepisu art. 19 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), który wprowadza prawo związane z posiadaniem obywatelstwa Unii Europejskiej do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w stosunku do obywateli Unii, mających miejsce zamieszkania w jednym z państw członkowskich. Szczegółowe warunki i zakres wykonywania tego prawa określa Dyrektywa Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. *ustanawiająca szczególne warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii, mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami* (Dz. Urz. WE L 329, 20.12.1993, s. 34, z późn. zm). Zarówno z brzmienia art. 19 ust. 2 TWE , jak i przepisów ww. dyrektywy wynika, że intencją art. 19 ust. 2 TWE jest zapewnienie wszystkim obywatelom Unii, bez względu na to, czy są obywatelami państwa członkowskiego, na obszarze którego zamieszkują, możliwości korzystania w tym państwie z prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na równych zasadach.

IV. Brzmienie projektowanego art. 6 pkt 8, odnoszącego się do art. 109 ustawy – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego, w pełni uwzględnia konieczność zagwarantowania opisanych w punkcie III praw wyborczych. Zgodnie z projektowanym art. 6 pkt 8 w celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego konieczne jest przedstawienie wniosku zawierającego m.in. numer ewidencyjny PESEL. W przypadku obywateli innych państw członkowskich UE, zamieszkujących na terenie RP, którzy

nie posiadają numeru ewidencyjnego PESEL, możliwe jest podanie numeru paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość. Zaproponowane rozwiązanie zapewni równe traktowanie wszystkich obywateli Unii Europejskiej głosujących w Polsce w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

W konkluzji pragnę stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw w części dokonującej zmian w ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r.- Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. Nr 25, poz. 219) jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. W pozostałym zakresie projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S. G. G.', written in a cursive style.